

U replik zlatorudných mlýnů jako by se zastavil čas

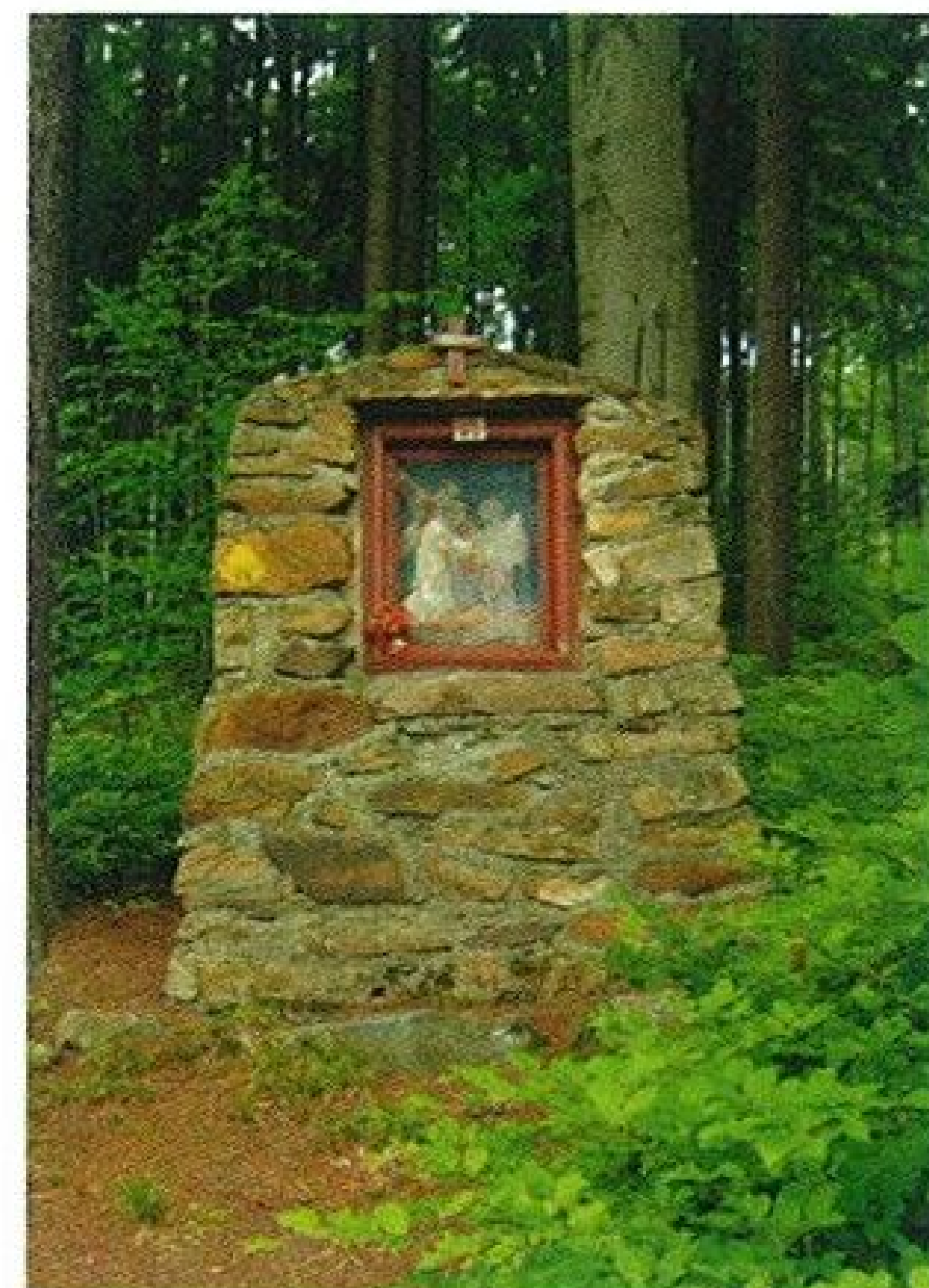
Kolem Zlatorudných mlýnů k zakázané rozhledně

text a foto Michal Stupka

ZLATO SE NA SEVERNÍM ÚPATÍ JESENÍKŮ TĚŽILO ODEDÁVNA. DNES SI SLÁVU TĚCHTO ZAŠLÝCH ČASŮ MŮŽEME PŘIPOMENOUT NÁVŠTĚVOU ÚDOLÍ ZTRACENÝCH ŠTOL NEDALEKO ZLATÝCH HOR, KTERÉ DÍKY PILNÉMU SNAŽENÍ NADŠENCŮ ZNOVU OŽÍVÁ. NA ZÁVĚR SI ODSKOČÍME K SOUSEDŮM OMRKNOUT KRÁSNOU, ALE BOHUŽEL ZAKÁZANOU ROZHLEDNU.

Zlaté Hory, bývalý Cukmantl, jsou starodávné hornické městečko za horami, na hranici s Polskem. Jeho zlatá éra skončila s nájездem Švédů na počátku 17. století, kromě zlata jej proslavily, tentokrát ovšem nechvalně, inkviziční procesy s čarodějnicemi, při nichž v plamenech popravčích hranic nalezlo konec mnoho nevinných duší. Ostatně, kdo četl nebo viděl Kladivo na čarodějnice Václava Kaplického, ví, o čem je řeč.

Ale to jsme trochu odbočili, dnes jsou Zlaté Hory vlídným a ospalým sídlem, usazeným v krásné krajině severního

Cestu k rozhledně lemují zastavení křížové cesty

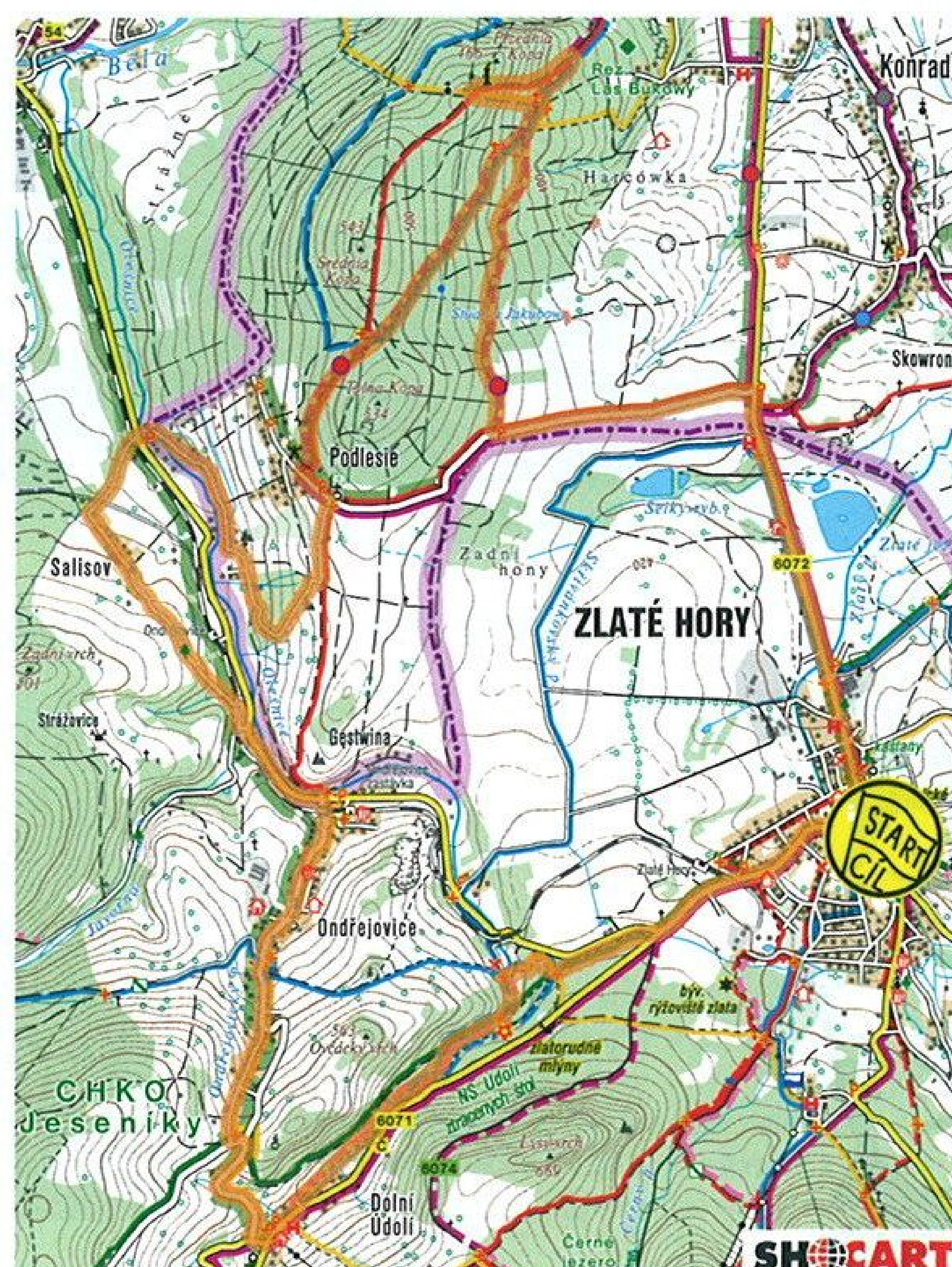
Neubráníte se dojmu, že středověký náhon teče do kopce

stoupa či pucherna) na hrubé drcení vytěženého materiálu, spodní část roztáčejí mlýnské kameny, kde se propaná ruda drtila na prášek k dalšímu prosívání. Zákoutí s klapajícími mlýny a zurčícím náhonem uprostřed lesa působí jako zjevení opravdu z jiného století. Rýžování si můžete v připravených žlebach sami vyzkoušet a kdo rád sportovní zápolení, může údolí navštívit v době věhlasných závodů v rýžování zlata, které se tady konají již několik let.

Údolí ztracených štol si projedeme až k jeho ústí u vesničky Dolní Údolí, kde se dáme směrem na Ondřejovice. Dalším cílem dnešního výletu je rozhledna na Přední Kopě v sousedním Polsku. Než tam ale dorazíme, trochu se projedeme pohraničím. Ondřejovicemi profičíme v příjemném sjezdíku, hlavní silnici se vyhneme objíždkou přes osadu Salisov. Projedeme nenápadný mostek přes Olešnici a jsme u sousedů.

Stoupáme do Podlesie, kde stojí za zhlédnutí pěkný cihlový kostel sv. Jiří, výšlap si však užijeme i nadále. Po červené cyklotrase vyjedeme na hřeben výběžku Gór Opawskich a podél „Nebeské stezky“, lemované kamennými zastaveními křížové cesty, sjíždíme k altánu pod Přední Kopou. Przednia Kopa je nejvyšší vrch nad Głucholazami a v dobách lázeňské slávy nedalekého městečka to bylo vyhledávané výletní místo. Němým svědkem zašlých časů je krásná kamenná rozhledna Hohenzollernwarte s dřevěnou chatou, bohužel v havarijním stavu, obehnaná nevhledným drátěným plotem. Místní sice na rozhlednu občas chodí i přes tabulky se zákazem vstupu, ale vy to radši nezkoušejte, torzo železných schodů už drží opravdu jen silou vůle.

Zpět do Zlatých Hor sjedeme traverzou podél lesa a pak asfaltkou k hranici.

SHOCart: cyklomapa 1:60 000 č. 117, Rychlebské hory

3 (z 1–5)

25 km

608 m

krosové

Penzion Rejvíz a Chata Svoboda na Rejvízu, Hotýlek U Pekina v Dolním Údolí a sportovní areál Bohemaland ve Zlatých Horách
www.zlatehory.cz, www.jeseniky.net, www.jeseniky.org

pohraničí. Památek na „zlaté časy“ města najdeme v okolí nepřeborně. U velkého množství z nich však potřebujeme dobré oko a určitou historickou zkušenost – bývalé sejpy, rýžoviště a těžní jámy hodně nahlodal zub času a bujná vegetace. Dnes se ovšem vydáme za těmi viditelnými, ba co víc, opět živými.

Hned po úvodních kilometrech sjedeme ze silnice na hráz kanálu, který od středověku sloužil k přivádění vody do rýžovišť a k mlýnům na zlatonosnou rudu. V jednom místě máme díky charakteru terénu neodbytný pocit, že voda přiváděče

teče do kopce. V duchu smekáme helmu před dávnými staviteli, kteří, nemaje vrstevnicové mapy ani nivelační přístroje, toto dílo tak umně zbudovali. Ve svahu pod úrovní kanálu tušíme v lese stopy po dávné těžbě – pinky, obvaly, odvaly a další relikty. Kdo nemá tuto terminologii v malíku, tomu poslouží četné informační tabule naučné stezky Údolí ztracených štol, po které právě jedeme. Hlavním lákadlem údolí jsou dvě repliky dřevěných vodních „zlatorudných“ mlýnů. Jsou vystavěny v kaskádě nad sebou, přičemž horní je tzv. stupník (aneb

Hohenzollernwarte čeká buď neblahý konec, nebo generální rekonstrukce